

לפתע הבהיקו פצצות תאורה מעל העמק השרון

מובילי המים מספרים עליהם ניסים ונפלאות. הולכים לבקר אותם. דוב וחנה סלוצקי הם זוג איכרים מבוגרים, מוצאם מאוקראינה. הם נמצאים במקום עשירות בשנים. ביתם בנוי בסגנון הישן.

מקבלים אותנו בכרוך-הבא. אי-אפשר לעזוב מבלי לטעום ממאפה מעשה-ידי בעלת-הבית, ולהתכבד בקפה ומשקה קר. אנשים חמים ולבביים. פנים חרושות קמטים, וידיים מיובלות, ידי אנשים עובדים. על הקיר תלויה תמונת הבן שנפל ב-מלחמת השיחרור. כל חייל הוא בנם. את המים הם נוטנים בחינם. ייעלבו אם תסרב לבוא לקחת.

לא בכל מקום פתוחים הלבבות כמו בבית סלוצקי. יש קיבוצים שהם מחוץ לתחום לחיילי צה"ל. יש מקומות בהם יעשו לך טובה אם יתנו לך כוס מים. משק אחר גובה ממשרד הביטחון שבע אגורות עבור כל חייל המתרחץ ב-בריכת השחייה שלו. אנשי יחידת חי"ר שבילו לילות ב-מארכים בסביבה שמעו על הסיור. הם ניגשו לבריכה, זרקו סנימה כמה גרושים ויותר לא באו בשערי המקום. פרשה בפני עצמה הם יחסי קיבוץ חמדיה וצה"ל. במשך זמן רב היו היחסים מתוחים. המשק היה ברוגז עם הצבא. עכשיו עומדים לעשות סולחה. המזכירות רכשה כרטיסים להצגת בקט העומדת להיערך באמפייתארטון של בית-שאן וחילקה אותם בין החיילים באיזור. גם אנחנו קיבלנו כמה. נקחה שאהיה בין הנוסעים, ושלא תהיה הפגזה...

התבואה בוערת

נפענו לפי התור להתרחץ בכריכה של קיבוץ אפי-קים. המשק עשיר ומבוסס. הכריכה בלב פארק מרואש. מוסיקת רקע בוקעת מהמקוילים. איזה אידיליה.

תהיה הפגזה. התחזית היא ללילה שקט. אני יוצא למשק עם המכונית הפרטית שלי להביא את המטען היקר ליעד. דוחקים פנימה מלאו האוטו בנות. מתברר ששתיים נשארן בחוץ. מיטען יקר כזה לא משאירים. אני פותח את דלת ארגז המיטען והופי שתי האחרונות בפנים. בעמדה כבר מחכה כל מי שאיננו בתורנות. הבנות מתקבלות בכבוד מלכים. הכיבוד בשפע, כיאה למאורע. אפילו שוחטים בקבוק ויסקי. מגישים אותו על הקרח ו-מקנחים בקפה. חלק מהבנות טועמות ויסקי לראשונה בחייהן. נעמי עושה פרצוף. "זה כמו רפואה". אבל היא גומרת עד הסוף.

אוי, הרבי' בא

היום אזעקה מפוג אחר. הרב הצבאי הפיקודי גילה שאנחנו מבשלים במשק. המיקרה עלול ליצור תקדים. לרדוד הקיבוץ טרף. לצה"ל אסור לבשל שם. סמלית נשלח לערוך חקירה. החברה רותחים. הרב יכול לעשות צרות. לאיש אין חשק לותר על האוכל הטוב ועל העוגות של מלכה. מהחצר מודיעה התצפית שסמל-הדת מגיע. אני מקבל אותו בדלת המטבח של הקיבוץ, ופותח בהתקפה: "מה אתה רוצה לראות קודם, את החלק החלבי או את החלק הבשרי?" הסמל מתבלבל. לזה הוא לא חיכה. "תראה לי הכל" הוא מחליט.

אני מוביל אותו בסיוור חפוז על פני הסירים. מפרט מה בשרי ומה חלבי. הוא מרים מכסה של סיר "חלבי". יש מזל, מתבשל בפנים תה.

בצד עומדת חייקה הטבחית, נדהמת. חברי המשק העובדים

ילדת קיבוץ גן-שמאל. היא כבר בת 18 ונענית ברצון לשם נעמי. המפקדת קיבלה בחיוב את ההזמנה לבקר בעמדת ה-תותחנים, גמעה באומץ את כוס הוויסקי הראשונה בחייה.

במטבח עוקבים אחרי הביקורת החוצפה. "תגיד לו שאני יותר כשר ממנו", קורא אחד מהם לעבר הסמל. ההוא מרגיש באיירה העויינת. אני מרחיק אותו בעדינות מהמקום. רגע של דומיה מתוחה, מה יהיה פסק-הדין? כשר או טרף? "תגיד לי", אומר הסמל אחרי הרחור ממושך, "איפה יש כאן טלפון? אני רוצה לצלצל הביתה". נציג האמונה מובל אחר כבוד לטלפון שבמזכירות. וכינוי בהכשר.

פסטיבל הזמר

מתברר שאינני היחירי שגילה בנות. מתי, אורי, ארליה וירוחם גילו גם הם בית מלא מורות וגנות צעירות. תרומתו המקורית של משרד החינוך והתרבות לרוח-הלחמה של הצבא. ערכו להן ביקור נימוסין.

אתמול פגשנו על הכביש אחת המורות, בחורה חביבה בשם פנינה, ממתונה לטרמפ. הסענו אותה הביתה וארליה הזמין אותה וחברה שלה להצטרף אלינו בערב להצגת בקט. פנינה הביאה איתה את מרים, גננת. שאר הבנות היו עסוקות בחגיגה מקומית במושב ולא יכלו להתפנות בזמן. נסענו וארבעתנו להצגה במכונית שלי.

אנו יושבים באמפייתארטון. ההצגה כבדה. מאחורינו בשורות העליונות פרחחים רועשים. קשה להתרכז. לבטוי של בקט אינם נוגעים לי משום מה, וגם תעלוליו של חברו, המלך ההולל, המלטף באוהלה-המלחמה את אחוריה החשופים של מאבחת צרפתיה, משאירים אותי אויש.

טוב להיות בחברה נשית ולחזות במופע תרבותי, אפילו כשאתה לבוש מדים וגורר איתך עווי לכל מקום. בהפסקה מפטפטים עם הבנות. אני מבטט על מרים. נערה גבוהה שחורתי-שיער, בעלת עינים אפורות והבעה ילדותית חמה. היא מוכירה לי דמויות מאלבום התמונות מימי תנועת הנוער. בחורה עדינה שאי-אפשר להשמיע לידה בדיחה מפולתלת ללא הרגשת אשמה. מין שמורת-טבע שכוון אחריה שיער, אצלן חשק אישון. יש לנו מכונית, נערות ומצבר-רוח, מדוע לא ניסע לכנרת? אנחנו בודדים על כביש האספלט השחור. כימעט שאין

מפקדת הח"ן

הרב-טיית האימתנית החול-שת בורעו נטויה על בנות הנח"ל אשר במשק התגלתה כילדה שמנומת וחביבה.

כשחזרנו לעמדה מצאנו את החברה ליד הקנים. שוב מצב-הכן. אסור לעשן ליד התחמושת. מי יכול להתאפק במשך שעות?

בלילה יש ירי. אנחנו לא משתתפים הפעם, אך עוקבים מקרוב אחרי קולות הנפק, המקלעים ופצצות-התאורה. התכתשות רצינית. אסור לזוז מהקנים, כל רגע אנו עלולים להצטרף לתזמורת.

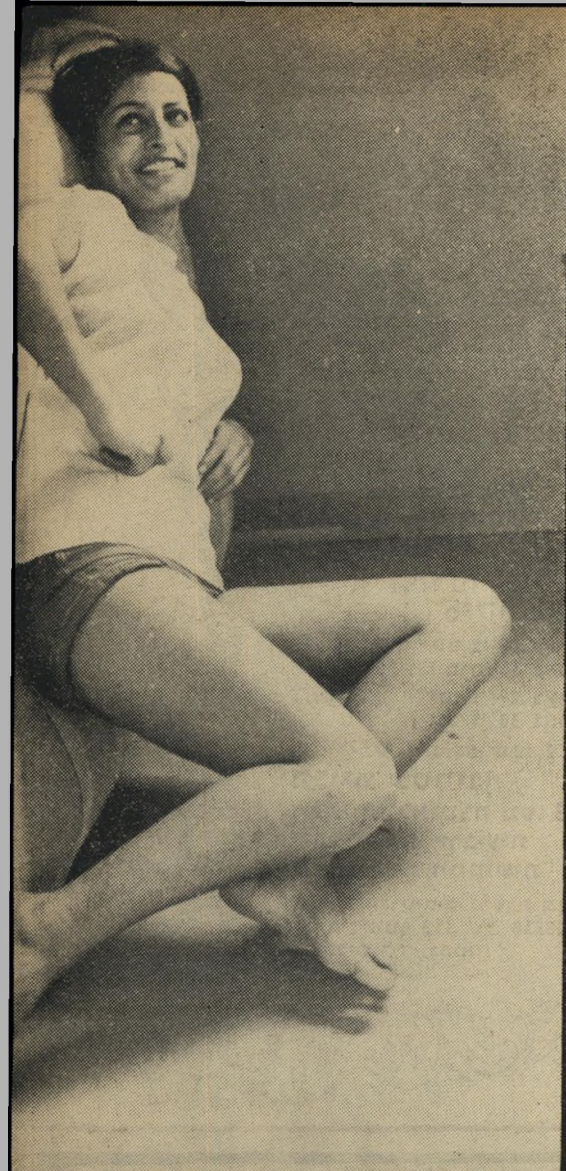
עם אור ראשון אני מבטט אל העמדות. פרט לתורן אחד ליד כל מרגמה, נרדמו אנשי הצוותים. ליד מרגמה מספר ארבע מונח לו מוועפר, נהג מוגיית כריא-בשר, מחבק פגז מרגמה במשקל 12 וחצי קילו, מחייך באושר ונוחר.

עם משקפת ביד אני עולה לתצפית. העליה תלולה וקשה. מזדחלים לתוך החפירה. אני סוקר את השטח. מכמה מקר מות עוז עולה עשן. במעלה ההרים בצד המזרחי בוערת תבואה בשלה. כמה דמויות קטנות מנסות להילחם בלהבות, בעזרת מתבטיידי ושקים. הרוח מלבה את האש ודוחפת אותה קדימה. לאט-לאט הם מתיאשים, נעמדים ומבטיים כקמה הבוערת. במשקפת הם נראים קרובים. אחד מתיישב בשולי הדרך ומטיח את ראשו בקרקע. שניים ניגשים אליו וגוררים אותו ונעמלים מעבר לעיקול הדרך.

חתיכה ליד הסירים

ליד אגן רחיצת הסירים במטבח המשק גילינו מציאה-חתיכה שחרחרת העונה לשם יפה. היא מנס-ציונה, שייכת לנח"ל. מכירה לנו את הבנות האחרות. חבורה עליוה, איפה היו כל הזמן? אנו חוזרים עם הבשורה לעמדה. עקומת המתנדבים לעבודת קילוף התפודים מונקת כלפי מעלה. את שטיפת הסירים יהיה בטח צריך להגדיל.

מחליטים להזמין את בנות הנח"ל למסיבה במוצב. ההחלטה אם להיענות להזמנה היא בידי המיכית שלהן. מחטטים את המכיות. מתברר שהמפקדת האימתנית היא צעירונת חבוכה ילדת גן-שמאל, העונה לשם נעמי. "מסיבה? למה לא?" היא מסכימה. הערב בתשע, אם לא

הנהלאית

יפה יהוד השחרחרת מנס-ציונה צורפה לנח"ל כבודדת, משרתת את המולדת ליד אגן-השטיפה במיטבח בקיבוץ. כשהחברה גילו אותה נוצר מייד תור לשיטת סרים. הידיות עם יפה לא חרגה הרבה מתחומי המיטבח, אבל הסירים הבריכו. הם חברה טובים, אומרת יפה. "עובדים לא רע".

תנועה אורחית. מדי פעם נתקלים ברכב-סיוור ומכוניות צבאיות. ליד המושבה כנרת יש ירידה נוחה למים. אני מחנה את הרכב על שפת הים, פורשים שמיות ומתיש-בים לפטפט.

אינני זוכר מי התחיל לשיר. אבל פתאום מצאנו את עצמנו שרים את כל שירי-העם הישנים והחדשים. ארליה מתגלה כמור של ממש, ואם אני שר קצת "עלידי", למי איכפת?

מכיוון העמק עולות פצצות-תאורה. קולות נפץ ורשפי מקלעים, הנראים בכירור עד לכאן. המלחמה הקטנה נמשכת. פסטיבל הזמר הישראלי נקטע בעדו באיבו.

אנו דוהרים חזרה. באוטו דומייה. שכחנו את הנערות שלצידנו. מה שחשוב הוא להגיע חזרה, ומהר. כשהגענו לעמדה התברר שמהירנו לחינם. היריות לא היו בגורה שלנו הפעם.

מסיבת סיום

מכונית השק"ם הביאה איתה גם מכתבים מהבית. אני פותח את שלי במהירות. בולע כל מילה בכתב-היד המוכר. בפנים מחכה לי הפתעה: מכתב מצוייר ומקושט מבתי הקטנה. את המכתב הזה אשמור. אין דבר ילדה, אבא חוזר הביתה בקרוב. עשרים ושבע משבצות כבר מחוקות ב"לוח היאוש" בן שלושים המשבצות שצייר נפטלברג על יריעת האוהל. עוד שלושה ימים.

על לוח המודעות של הקיבוץ הופיעה המודעה הבאה: "יחידת המרגמות מתכרת להזמין את חברי המשק למסיבת סיום, שתתקיים ב... אתם יודעים איפה, ביום... בשעה 1800 (שש בערב בעברית). הסעה ליד המזכירות. לפי הסכם מיוחד עם האויב, לא ייערך קונצרט ארטיסילרי בזמן המסיבה".

הם הגיעו כולם. כל ידידנו ומכרינו. את משפחת סלוצקי נסעתי להביא בעצמי. האורחים התיישבו על ארגוני התחמושת הריקים שהוצבו בעיגול, נפטלברג הרביץ שירה-בציבור עם אקורדיון והיה שמח. האוכל והמשקאות זרמו, ואחרי שחלקנו את הכבוד הראוי גם לקוניאק וליינות התרוממו הרגלים והורה סוערת העלתה לשמיים ענן אבק גדול. השארנו להם מתנות צנועות למוזכרת. למשק נתנו תמונה עם הקדשה, ולמשפחת סלוצקי צלחת לפירות. המסיבה התפזרה עם השכרה. נשארנו לבד. עוד לילה אחד. מחר בלילה נהיה שוב בבית. היחידה המחליפה הגיעה בדיוק נמרץ לפי לוח-הזמנים. הובלתי את המיטנה-הטכני מחליף אותי לעבר המכוון והעברתי לו את החתנים. אחר אספתי את חפצי ופניתי לכיוון האוטו. הבחור שתפס את המיטה הפנויה נראה די מיואש. "לא נורא, הכל עובר!" ניחמתי אותו.